

การพัฒนาคุณภาพแห่งตน โดยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวสุริน คล้ายรามัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

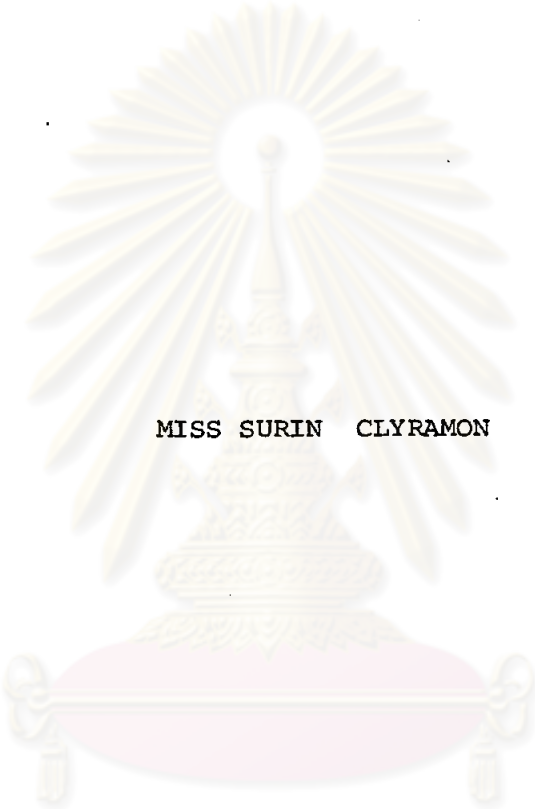
ISBN 974-566-302-6

013474

100 693 07

DEVELOPMENT OF SELF-CONCEPT THROUGH GROUP PROCESS
ACTIVITIES OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS

MISS SURIN CLYRAMON

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fullfilment of The Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

ISBN 974-566-302-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาภาพยนตร์แอนิเมชันโดยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดย

นางสาวสุริน คล้ายรามัญ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตินา แคมมณี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตินา แคมมณี)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สัมพงษ์ จิตระดับ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนามโนภาพแห่งตนโดยการไขกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ชื่อผู้ผลิต นางสาวสุริน คล้ายรามัญ
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา แยมมณี
 ภาควิชา ประถมศึกษา
 ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

— การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษามโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการ
 ไขกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบมโนภาพแห่งตนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและ
 ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยวิธีทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
 ศรีเยี่ยมอนุสรณ์ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน เลือกกลุ่ม
 ตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย คือการสุ่มจากจากนักเรียนจำนวน 129 คน แบ่งเป็นกลุ่ม
 ทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คนแล้วเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนของนักเรียน
 ทั้งสองกลุ่มก่อนการทดลองโดยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมี
 มโนภาพแห่งตนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จากนั้นทดลองฝึกกลุ่มสัมพันธ์กับกลุ่มทดลอง
 ด้วยกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด 11 กิจกรรม กิจกรรมทั้งหมดมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วย
 นักเรียนพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อตนเอง ยอมรับตนเองและมีความคิดเห็นต่อตนเองในทางบวก ไข
 เวลาฝึกสัปดาห์ละ 3 ครั้ง รวมเวลาที่ใช้ฝึกทั้งหมด 33 คาบ ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนรู้อาก
 ลังแวดล้อมตามปกติ เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทดสอบมโนภาพแห่งตนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

ด้วยแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง ซึ่ง จูไรรัตน์ เปรมษ์เรีบุตร ได้แปลและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของ เพียร์และแฮร์ลี (The Piers Harris Children's Self-Concept Scale) จำนวน 80 ข้อ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนระหว่างนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองและค่าเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างก่อนและหลังการทดลอง โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีมโนภาพแห่งตนในทางบวกสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีมโนภาพแห่งตนในทางบวกหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีมโนภาพแห่งตนหลังการทดลองไม่แตกต่างจากก่อนการทดลองที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าเมื่อสิ้นสุดการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองไปในทางบวก ส่วนกลุ่มควบคุมนั้นพบว่าก่อนและหลังการทดลองนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองคงสภาพเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

groups were asked to do The Piers Harris Children's Self-Concept Scale (adapted form). The self-concepts of the two groups were compared by using t-test.

Results

1. The experimental group gained higher positive self-Concept than did the controlled group at the level of .01.
2. At Post-test, the experimental group got higher positive self-concept at the level of .01 than at the Pre-test.
3. There was no significant difference between pre and post tests of the controlled group.
4. From the students' reactions to the questions, it was found out that self-concepts of the experimental group have changed positively in many ways whereas self-concepts of the controlled group remained the same.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยความสามารถจากรองศาสตราจารย์ ดร.กิติมา แยมมณี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือในการแก้ไข พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และให้กำลังใจด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเป็นครูและความเมตตาของท่านจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์อ๋อไพ สุจริตกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เทพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สุภาพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพงษ์ สิตระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นันทนา เทพพิริรักษ์ ดร.ฉันทนา ภาคงกษ อาจารย์อรสา กุมาริ ปุกหุด และอาจารย์วันดา พันธุ์แก้ว ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากอาจารย์ใหญ่ คณะครูและนักเรียน โรงเรียนศรีเยี่ยมอนุสรณ์ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการทดลอง และวาดภาพประกอบกิจกรรม รวมทั้งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คุณกมล ชื่นทองคำ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และให้คำปรึกษาทางด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย สำหรับด้านการจัดพิมพ์ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก คุณปริญญา หนูช่วย ซึ่งช่วยเหลือมาตั้งแต่เริ่มงานวิจัย รวมทั้ง เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและวิริยะอุตสาหะในการทำงานวิจัยครั้งนี้

สุริน คล้ายรามัญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
รายการตารางประกอบ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
สมมุติฐานการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของมโนภาพแห่งตน.....	8
ความสำคัญของมโนภาพแห่งตน.....	10
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของบุคคลวัยต่าง ๆ.....	12
การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมโนภาพแห่งตน.....	20
ความหมายของกลุ่ม.....	23
กลุ่มสัมพันธ์กับการเรียนการสอน.....	24
จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	26
ผลของการจัดกลุ่ม.....	27
ลำดับขั้นการเรียนรู้ตามวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.....	27
ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสัมพันธ์.....	33

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การสร้างเครื่องมือ.....	36
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	42
การดำเนินการทดลอง.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	79
ภาคผนวก ข. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	96
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง.....	160
ประวัติผู้เขียน.....	174

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนักเรียนที่ใช้ในการทดลองแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง	39
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	42
3 ตารางการฝึกกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ของกลุ่มทดลอง	43
4 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง	47
5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมหลังการทดลอง	48
6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนก่อนและหลังการทดลองของ นักเรียนกลุ่มทดลอง	48
7 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยมโนภาพแห่งตนก่อนและหลังการทดลอง ของนักเรียนกลุ่มควบคุม	49
8 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 1 ก่อนและหลังการทดลอง	50
9 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 2 ก่อนและหลังการทดลอง	51
10 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 3 ก่อนและหลังการทดลอง	52
11 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 4 ก่อนและหลังการทดลอง	54
12 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 5 ก่อนและหลังการทดลอง	56
13 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง	57
14 คำตอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากแบบสอบถามข้อที่ 7 ก่อนและหลังการทดลอง	59

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

15	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรูปภาพแห่งตน ของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	83
16	การคำนวณค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ.....	85
17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรูปภาพแห่งตนระหว่างนักเรียนกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง.....	87
18	การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนน Pre-test และ Post-test ของนักเรียน.....	90
19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรูปภาพแห่งตนของนักเรียนกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังทำการทดลอง.....	93

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย